

CARTIER Rotonda

Gheorghe ERIZANU s-a născut la 8 iunie 1967 în Cigârleni, Ia-loveni. Licențiat al Facultății de Jurnalism a Universității de Stat din Moldova. Este director al Editurii Cartier.

A debutat în 1995 cu volumul de reportaje *Carte orange*, Editura Arc, urmat de *Miercuri când era joi*, Editura Arc, 2012.

Gheorghe ERIZANU

Ce spun cărțile

Bookiseli

R o t o n d a

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 24 05 87, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md

Cartier & Roman LLC, Fort Lauderdale, SUA. E-mail: usa@cartier.md

Suport juridic: Casa de Avocatură *EuroLegal*

www.cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBookstore și pe www.cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: libriadiacentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: libriadiinhol@cartier.md

Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 022 22 37 83.

E-mail: libraria9@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România

Tel./fax: (021) 210.80.51

E-mail: romania@cartier.md

www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Dorin Onofrei

Coperta: Vitalie Coroban

Credit fotografic: Vitalie Coroban, Revista Punkt

Design/tehnoredactare: Mircea Cojocaru

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Tipografia Bons Offices

Gheorghe Erizanu

CE SPUN CĂRȚILE

Ediția I, decembrie 2012

© 2012, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Erizanu, Gheorghe.

Ce spun cărțile/Gheorghe Erizanu; cop.: Vitalie Coroban. - Ch.: Cartier, 2012

(Tipogr. „Bons Offices”). - 208 p. - (Colecția „Cartier rotonda”). 500 ex.

ISBN 978-9975-79-799-3.

821.135.1(478)-9

E 67

În fața cărților

Am două citate pe masă. Un Vonnegut. Și un Eco. „Astăzi cărțile sunt bătrânii noștri. Chiar dacă știm că adesea greșesc, le luăm mereu în serios. Le cerem să ne dea mai multă memorie decât ne permite să acumulăm viața noastră cea scurtă”, zice Umberto Eco. „Nu din artă vă veți câștiga traiul. Însă arta reprezintă o cale foarte umană de a face viața mai suportabilă”, ne spune Kurt Vonnegut.

Între aceste două citate sunt textele care fac această carte. Nu sunt cronici. Nu sunt despre cele mai importante cărți ale zilelor noastre. Sunt despre cărțile care mi-au făcut cu ochiul. Cărți pe care, poate, le mai găsiți în librării.

Aceste texte au fost scrise inițial pentru emisiunea *Cartea zilei* de la *Publika TV*. Unicul lor scop a fost și este să vă invite la lectură. Din când în când. Nimic mai mult. Ca să vă facă viața mai suportabilă.

Cei care au contribuit la apariția acestei cărți au toată considerația mea: Mircea Cojocaru, pentru migala și acuratețea machetării, Vitalie Coroban, pentru elaborarea stilului și pentru tot ce ține de frumusețea vizuală a unei cărți, Dorin Onofrei, pentru acribia stilistică, Dumitru Țâra, pentru suportul financiar și înțelegere, Ion Chihai, pentru ceea ce înseamnă o manoperă poligrafică de bună calitate. Greșelile sunt ale mele.

Lecturi frumoase!

Gheorghe Erizanu
21 noiembrie 2012

Zilele regelui

de Filip Florian (Editura Polirom, 2008)

Filip Florian este unul dintre cei mai tineri scriitori români de succes. Este născut în 1968, la București. În anii '90 a fost ziarist și editor la cotidianul *Cuvântul*. Apoi radiojurnalist la *DW* și la *Europa Liberă*. Abandonează meseria de ziarist și Bucureștiul pentru a se deda complet scrisului la Sinaia, unde a primit o casă drept moștenire.

Înaintează manuscrisul primului său roman editurii Humanitas. Care-l refuză.

Gabriel Liiceanu, directorul Humanitasului, avea să mărturisească într-un interviu, ca răspuns la întrebarea: „*Când ați scăpat un debut?*”:

„*S-a întâmplat asta în cazul lui Filip Florian și al romanului său Degete mici. A picat în timpul verii. Redactorul la care a ajuns manuscrisul a avut o agendă supraîncărcată și a ratat întâlnirea cu o carte bună. Așa este și îmi pare rău. Iată cum arată – o spun la scenă deschisă – o eroare editorială. Îmi cer scuze față de Filip Florian că instituția pe care o conduc nu a reacționat, în cazul său, profesionist*”.

Debutează, în 2005, la Editura Polirom cu romanul *Degete mici*. Obține premiul pentru debut al USR, premiul Anonimul. Drepturile pentru traducere sunt cumpărate de o mare editură americană, urmată imediat de o importantă editură germană. A fost tradus în ungară, poloneză, slovenă și slovacă. Reprezintă cel mai mare succes extern al prozei române din anii 2000.

Zilele regelui este cel mai frumos roman românesc din ultimii ani. Despre dragoste, cutezanță, visuri. Romanticii nemți, un rege, Carol I, și dentistul lui, descind pe căi ocolite în România pentru a face o țară.

Primul avea de făcut drumuri, căi ferate, clădiri, legi, armată.

Al doilea, dentistul, avea scopuri mai mici: să-și facă un cabinet pentru dinți românești.

Dar ambii aveau de schimbat o lume întreagă.

Memoria vegetală

de Umberto Eco

Traducere din italiană de Anamaria Gebailă (Editura RAO, 2008)

Cine sunt dușmanii cărților? Primul dușman: carii.

Metode de luptă:

1. Se ia gaz Zyklon, utilizat la masacrarea evreilor în lagărele de exterminare. După Eco, gazul mai este în vânzare. Dar nu este moral să-l utilizezi. Și atunci se trece la metoda a doua.

2. Un deșteptător mare. Obligativu zgomotos. Care bate fiecare secundă. *„Noaptea, când carii sunt pregătiți să iasă la atac, ceasul deșteptător face să vibreze biblioteca pe care este așezat, iar carii, speriați, nu își mai fac apariția.”* Carii mor deoarece nu reușesc să mănânce.

Al doilea dușman al cărților: timpul.

Cărțile îmbătrânesc. Unele frumos. Altele urât. Ca și oamenii.

De la Biblia cu 42 de rânduri pe pagină a lui Gutenberg și până la cărțile din prima jumătate a secolului al XIX-lea, tiparul se făcea pe hârtie din fășii textile. Aceste cărți sunt ca domurile și catedralele creștine. Sunt superbe și după sute de ani.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea s-a obținut hârtie din lemn. Viața cărții s-a scurtat până la 70 de ani. Hârtia se transformă în praf la atingere. Dacă ulterior nu a fost prelucrată. Iar cărțile tipărite în colecțiile de buzunar au o viață de până la 20 de ani.

Al treilea dușman este editorul. El decide care cărți au dreptul la a doua viață. Și le reeditează. Tot el decide care cărți trebuie să moară. Și nu le reeditează.

„Astăzi cărțile sunt bătrânii noștri. Chiar dacă știm că adesea greșesc, le luăm mereu în serios. Le cerem să ne dea mai multă memorie decât ne permite să acumulăm viața noastră cea scurtă. Nu ne dăm seama, dar bogăția noastră în comparație cu un analfabet (sau în comparație cu un alfabetizat care nu citește) constă în aceea că el trăiește și va trăi numai viața sa, în timp ce noi am trăit nenumărate vieți. (...) Cartea este o asigurare de viață, un mic avans de nemurire.”

Aceste cuvinte sună patetic. Dacă le-ar spune oricine altul. Dar în gura lui Umberto Eco sună firesc.

Despre omul frumos

de Dan Puric (Editura DP, 2009)

După succesul imens (peste 80 000 de exemplare vândute) al primei lui cărți, *Cine suntem?*, apărute cu doi ani în urmă, actorul Dan Puric vine cu o carte care începe franc cu „*România este o țară neodihnită*”.

Firescul și creștinismul necrispat, inteligența neostentativă și patriotismul/naționalismul/umanismul de bun-simț îl plasează în afara taberelor intelighenției românești.

Dragostea pentru oameni și dragostea pentru Dumnezeu sunt necondiționate. Este textul unui om liber (o libertate interioară atât de viguroasă încât aproape o poți pipăi).

Nu mă voi arunca în citate înțelepte.

Voi reda lecția de șoferie a lui Puric.

Instructorul era „*mecanicul absolut*”, unul de vreo 70 de ani:

„*Bă, fii atent aici! Asta-i cheia!*”

„*Și ce?*”, întrebam.

„*Păi, nu ce! Fii atent aici!... Țăsta este ambreiajul, mă! Ambreiajul este tata. Accelerația este copilul, că ăsta e tâmpit. Până nu intră cu capul în stâlp, nu se lasă. Dar frâna e mama.*”

Fii atent aici ce zice: „*Frâna e mama*”, adică ea te apară.

A fost genial tipul.

Și eu, disperat, zic: „*Acum ce facem?*”

„*Cum, ce facem?... Treci în locul meu*”, mi-a zis el.

„*Cum să trec, nene, în locul mamei, eu în viața mea n-am condus, lasă-mă măcar să mângâi volanul.*”

„*Bă!, a strigat acela la mine. Nu te-ai săturat să stai pe locul mortului, să te conducă toți tâmpiii?*”

Și l-a băgat în trafic direct.

Un om fără de țară

de Kurt Vonnegut

Traducere din engleză și note de Gabriel Stoian (Editura RAO, 2008)

Este cartea care l-a făcut pe un critic literar american să spună: „*Slavă Domnului că Vonnegut și-a încălcat promisiunea de a nu mai scrie niciodată vreo carte*”.

Este ultima carte a autorului romanelor *Abatorul cincii*, *Leagănul pisicii*, *Micul dejun al campionilor*. Este cartea unui patriarh al literaturii mondiale de un umanism încăpățânat.

„*Care a fost cea mai înțeleaptă persoană pe care am cunoscut-o în viața mea?*” se întreabă Vonnegut. „*A fost un bărbat, dar bineînțeles că putea fi și altcineva. Însă, în cazul meu, este vorba despre artistul grafic Saul Steinberg, care, ca orice altă persoană pe care o cunosc, a murit. Pe el puteam să-l întreb orice, iar după ce se scurgeau șase secunde, el îmi dădea un răspuns perfect, pe un ton răgușit, aproape ca un mârâit. Se născuse în România, într-o casă unde, după cum singur spunea, „gâștele se uitau pe fereastra noastră.*”

Vonnegut, absolvent, la insistențele tatălui său, al Facultății de Chimie și scriitor prin vocație, putea, la peste 80 de ani, să constate: „*Dacă vreți să vă supărați rău părinții, și nu vă lasă inima să glumiți, puteți cel puțin să deveniți un om al artelor. Nu glumesc. Nu din artă vă veți câștiga traiul. Însă arta reprezintă o cale foarte umană de a face viața mai suportabilă*”.

„*Am împlinit 82 de ani pe 11 noiembrie 2004. (...) Când veți ajunge la vârsta mea, dacă veți apuca, și vă veți trezi întrebându-vă copiii, care sunt și ei destul de vârstnici: „Ce sens are viața?” (...) Am șapte copii, dintre care trei sunt nepoți orfani. Îi adresez întrebarea asta fiului meu care e medic pediatru.*” Iată ce i-a răspuns doctorul Vonnegut tatălui său, ajuns un moșneag care îndrugă verzi și uscate: „*Tată, suntem aici să ne ajutăm unii pe alții să depășim una sau alta, orice ar însemna asta*”.

Măcel în Georgia

de Dumitru Crudu (Editura Polirom, 2008)

Dumitru Crudu a studiat ziaristica la Chișinău, literatura și limba georgiană la Tbilisi, fiind forțat să-și termine studiile la Universitatea din Brașov de către prozatorul Gheorghe Crăciun și poetul Alexandru Mușina. Aceștia fiind și profesori universitari, și mentori literari ai lui Dumitru Crudu.

În 1994 debutează cu același manuscris de poezie de două ori. Un debut apare cu titlul *Falsul Dimitrie*, și altul cu *E închis, vă rog nu insistați*.

Mai publică două cărți de poezie. Abandonează poezia pentru teatru. Este montat pe mai multe scene ale lumii: România, Republica Moldova, Camerun, Germania, Suedia, Haiti, Italia, Bulgaria. Volumul *Salvați Bostonul* apare cu doar câteva luni înainte de evenimentele tragice din 11 septembrie 2001 din New York. Titlul inițial era *Salvați America*.

În toamna lui 2008 debutează ca romancier cu *Măcel în Georgia*. Peste o iarnă avea să fie acel 7 aprilie 2009 din Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău.

Romanul are câteva scene memorabile, care face trimitere directă la personaje reale din viața literară a Chișinăului. Scene care au scandalizat boema literară a urbei. Scandalul ar fi putut fi imens. Dar apatia și lenea lecturii la moldoveni l-au făcut să fie domol și într-un cerc foarte îngust de lectori. Descrierea evenimentelor și demonstrațiilor din anii perestroikăi de la Chișinău nicidecum nu sunt în același registru cu poemele romantice din *Anul 1989* de Leonida Lari. Strigătele de revoltă, pietrele aruncate din toamna lui '89 în geamurile Ministerului de Interne, condus pe atunci de generalul Voronin, se suprapun peste strigătele de plăcere ale Georgianeii. „*Voia să facă sex non-stop...*” La balcon. Să vadă mulțimea. Să audă mulțimea.

Revoluțiile excită. Și sunt făcute de tineri.

Decojind ceapa

de Günter Grass

Traducere din germană de Victor Scoradeț (Editura Polirom, 2007)

Imediat după război, Günter Grass își câștigă existența ca cioplitor în piatră pentru monumente funerare. Intră la Academia de Arte din Düsseldorf. Publică prima carte de versuri. Peste doi ani, în 1959, debutează ca prozator cu *Toba de tinichea*, roman care i-a adus notorietate internațională. În 1999 i se acordă Premiul Nobel pentru Literatură. Era vocea morală numărul unu a Germaniei.

În 2002 apare romanul *În mers de rac*, care relatează despre scufundarea de către submarinul sovietic condus de Aleksandr Marinenco a navei *Wilhelm Gustloff*, cu 9000 de pasageri la bord (majoritatea adolescenți, răniți și femei).

În 2006 apare autobiografia sa, *Decojind ceapa*. Recunoaște pentru prima dată public că, până a fi cioplitor în piatră și scriitor celebru, fiind adolescent, s-a înrolat ca voluntar în trupele Waffen-SS. N-a tras niciun foc. Din bravada adolescentului curajos n-a rămas nimic. După măcelul adolescenților germani din prima luptă se ascunde prin pădurile din nordul Germaniei. Face prizonieratul la aliați. Ziarele germane vorbesc despre „sinuciderea morală”, cer retragerea Premiului Nobel pentru această destăinuire tardivă a scriitorului că a fost voluntar în trupele SS.

Arta culinară Grass a deprins-o în prizonierat. De la un bucătar care, „dacă te puteai încrede în aluziile lui, era de baștină din îndepărtata Basarabie”.

Iar un mecanic de locomotivă îi spunea social-democratului Grass: „Aici se-ntâmplă ca imediat înainte de treiștrei, când comuniștii și fasciștii s-au înconțrat împotriva noastră, până când fasciștii i-au lichidat mai întâi pe comuniști, și imediat după aia a fost rândul nostru. (...) Ei da, aștia nu învață niciodată din istorie. Aștia vor întotdeauna totul sau nimic. Iar pe social-democrați îi urăsc, pentru că, la nevoie, noi ne mulțumim și cu jumătate”.

Mărturisirile unui disident convertit

de Adam Michnik

Traducere din poloneză de Sabra Daici (Editura Polirom, 2009)

Adam Michnik este o voce distinctă în Polonia. Discipol al lui Leszek Kołakowski. Este redactor-șef la *Gazeta Wyborcza*, fondată inițial ca un buletin electoral în prima campanie democratică și devenind ulterior cel mai important cotidian polonez. A ajuns să fie listat la Bursa de la Londra. Pentru a-și păstra libertatea, Michnik își cedează acțiunile pe care le deținea.

A avut soarta tuturor intelectualilor anticomuniști polonezi. Arestat prima dată la 18 ani. Excluz din universitate. Închis pentru trei ani. Animator al revistei clandestine *Krytyka*. Închis din nou după lovitura militară de stat din 13 decembrie 1981. Implicat direct în mișcarea *Solidaritatea*. A refuzat funcții în Polonia democratică. Pentru a-și păstra libertatea. Este luptătorul războiului pentru moralitate în politică.

Este admirat, adulat, hulit și contestat. *„Tu trebuie să-ți păstrezi credința în cauze pierdute, să spui lucruri dezagreabile, să trezești dezaprobarea. Trebuie să iei palme de la ai tăi și de la străini – pentru că doar așa o să cucerești binele pe care n-o să-l cucerești”*, spune Adam Michnik, utilizând un citat din poetul Zbigniew Herbert.

„Odată mă aflu cu Adam, scrie Josef Tishner, în mijlocul bunilor mei prieteni munteni. Era veselie, haz. După plecarea lui Adam, le-am pus întrebarea: „Nu știți de ce l-a creat Dumnezeu pe Michnik?”. S-a lăsat tăcerea. După o clipă, unul dintre cei prezenți a spus cu un zâmbet care trăda descoperirea: „Ca deșteptul să se mai deștepte oleacă, iar prostul să se prostească și mai dihai”.

Rasismul pe înțelesul fiicei mele

de Tahar Ben Jelloun

Traducere din franceză de Ioana-Crina Coroi (Editura Cartier, 2009)

Tahar Ben Jelloun, scriitor francez de origine marocană, are o bibliografie imensă. Este una dintre vocile importante ale spațiului cultural francofon. *Rasismul pe înțelesul fiicei mele* a fost tradus în peste 25 de limbi.

„*Rasist este cineva care suferă de un complex de inferioritate sau de superioritate, constată Tahar Ben Jelloun. E cam același lucru, de vreme ce comportamentul lui, și-ntr-un caz, și-n celălalt, este unul de dispreț.*

— *Se teme?* întreabă Merieme, fiica de zece ani a scriitorului.

— *Omul are nevoie de siguranță. Nu-i prea place ceea ce riscă să-l deranjeze în certitudinile lui. Are tendința de a nu se încrede în ceea ce-i nou. Deseori, ne temem de ceea ce nu cunoaștem. Ne temem pe întuneric pentru că nu vedem ce ni s-ar putea întâmpla atunci când toate luminile sunt stinse. Ne simțim lipsiți de apărare în fața necunoscutului... Ne închipuim lucruri oribile. Fără noimă. Nu-i logic. Uneori, nimic nu ne justifică teama și, cu toate acestea, ne temem. Parcă nici nu gândim, reacționăm ca și cum chiar ar exista o amenințare reală. Rasismul nu este ceva drept sau rezonabil.*

— *Tată, dacă rasist este omul care se teme, atunci conducătorul unui partid căruia nu-i plac străinii se teme tot timpul. Cu toate acestea, de fiecare dată când el apare la televizor, eu sunt cea care mă tem!”*

Scrisori către fiul meu

de Gabriel Liiceanu (Editura Humanitas, 2008)

Gabriel Liiceanu este ucenicul lui Constantin Noica. Recunoaște cu mult curaj în *Ușa interzisă* (2002) că și-a ratat vocația de filosof. Domină viața culturală românească a ultimilor ani. Prin „*literatura personală*”. În 1983 apare *Jurnalul de la Păltiniș*, urmat de *Epistolar*. În 2001 apare *Declarație de iubire*. Este activ în mass-media românească. Și este directorul uneia dintre cele mai importante edituri bucureștene. Este un adevărat „*boier al minților*”, după cum îl caracterizează adversarii. Iubit și hulit deopotrivă, cărțile sale se vând în tiraje mari.

În spatele unei convenții epistolare, Liiceanu, pe alocuri, este vulnerabil de sincer.

În *Scrisori către fiul meu*, unii au vrut să vadă cu ce alifii se unge în fiecare dimineață filosoful Liiceanu, cum se îmbracă, ce regim de viață are. Alții au rămas mulțumiți de faptul că două mari minți ale scenei culturale românești de astăzi – Gabriel Liiceanu și Andrei Pleșu – au rămas repetenți în fața unui număr de telefon:

„*Andrei, știi că a sosit Martin? Tocmai am vorbit cu el. M-a rugat să-l suni. Are numărul 0722 MARTIN. Ai să vezi ce simplu și ce ingenios e să-l formezi. Sună-mă după ce vorbești cu el. (...)*

A trecut o zi. N-am primit încă niciun telefon de la Andrei. De ce m-o fi impresionat atâția ani la rând mintea lui?”

Eu îl prefer pentru fatalismul binelui. Un raționament Noica. Sau pentru constatarea filosofiei existenței americane: „*e un mod de viață pragmatic asumat, pentru că e mai rentabil pentru toată lumea să te simți bine decât să te simți rău*”. Revine la sfârșitul cărții cu „*facerea binelui este rentabilă*”. De data aceasta, pentru feciorul său român, stabilit de peste zece ani în Japonia.

Prințese date uitării sau necunoscute

de Philippe Lechermeier și Rébecca Dautremer

Traducere din franceză de Șerban Foarță (Editura Vellant, 2007)

Există cărți pentru copii. Pe de o parte. Pe de altă parte, există doar *Micul prinț* și *Alice în Țara Minunilor*. Pe raftul acestor două cărți mai este un singur loc. Doar pentru o carte. Această carte se numește *Prințese date uitării sau necunoscute*.

„E absolut obligatoriu a se face lumină în privința vechiului zvon că o prințesă se poate naște dintr-un trandafir. Nu fără riscul unui șoc, cei mici au, astăzi, dreptul să afle adevărul. Faptul că sunt copii nu ne îngăduie să le-nșirăm gogoși și moși-pe-groși. Ce mai la deal, la vale – pentru ca trandafirul să dea naștere unei prințese, trebuie ca, mai-nainte, o sămânță să-i fi pătruns între petale.”

Ghid practic. Ce trebuie știut despre prințese:

„Prințese le-ar plăcea să fie multor fete. Cu vremea, unele dintre acestea nu mai emit asemenea pretenții și-și pierd iluziile princiare. Se spune, uneori, că au crescut.

Cu toate acestea, nu lipsesc unele teste (infașibile), prin care poți să prinzi de veste dacă-i vorba de o prințesă get-beget sau e vorba de o uzurpatoare. Iată-le (doar câteva):

- spre deosebire de alte fete, o prințesă veritabilă nu poartă, nici când e iarna-n toi, șosete;
- dacă-i veritabilă, prințesa nu-și dă jos coroana de pe cap nici când doarme, nici în piscină, nici când face sport, – adică niciodată;
- o prințesă nu-și roade unghiile (în public, cel puțin)”.

Trucuri și viclesuguri pentru a trezi prințesele din somn:

- Sărutul pare a fi metoda cea mai radicală, cea mai eficace – dovadă suficientă: Frumoasa din Pădurea Adormită și Albă ca-Zăpada.
- Există însă și prințese cu somn greu. Singurul remediu în acest caz – trompeta.

Atenție! Proverb supraréalist: prințesele sunt contagioase.

Karaoke capitalism.

Management pentru omenire

de Jonas Ridderstråle și Kjell Nordström

Traducere din suedeză de Monica Șerban (Editura Publica, 2007)

Autorii sunt printre primii 50 de gânditori mondiali în management. Sunt consultanți sau membri ai consiliilor de administrație ale companiilor Nokia, Sony, Volvo. Sunt împotriva companiilor care se imită în stil karaoke. Imitarea nu te poate propulsa în vârf. Vorba generalului Patton: „*Dacă toată lumea gândește la fel, atunci cineva nu gândește deloc*”.

Dacă economia Moldovei merge atât de prost, înseamnă că administrația centrală, regională, managementul companiilor mari, mici, mijlocii nu au auzit de Jonas și Kjell. Știu doar ce înseamnă karaoke. Sunt siguri că aurul e mai scump ca Viagra. Nu știu că „*400 de grame de Viagra costă 11 766 dolari, iar 400 de grame de aur costă 4 827, 20 dolari*”. Nu și-au pus niciodată aceste întrebări. „*Eu nu sunt deștept, pur și simplu, studiez mai mult problema*”, spunea Einstein.

„*Inovația nu cere perfecțiune, ci perseverență.*”

Doar câteva porunci dintre cele zece ale leadershipului karaoke:

„1. Să nu-ți afișezi penele ca să-ți demonstrezi inteligența și frumusețea.

3. Să nu socotești banii în fiecare clipă.

5. Să-ți iubești aproapele și aproapele te va iubi și el.

10. Să te apropii de ușă înainte să fii nevoit sau rugat să procedezi astfel”.

Care este cea mai frumoasă formă? Nu întrebați pictorul. Întrebați un om de afaceri. Și va răspunde:

„*Cea mai frumoasă dintre forme este cea a unei curbe de vânzări ascendente*”.